

Kurtturuusun paremmat jälkeläiset

<https://kaupunkikasviopas.hel.fi/kortti/kurtturuusun-paremmat-jalkelaiset/>

Kuvat

Kurtturuusu (*Rosa rugosa*) pelasti kaupunkiympäristöt pitkään monesta pulasta. Koillis-aasialaisena merenrantakasvina se on yksi harvoista lajeista, jotka kestävät hyvin tiesuolaa, ja se menestyy ja kukkii kiitollisesti jopa moottoritien keskikaistalla. Kurtturuusu on ollut Suomessa suosittu jo 1900-luvun alkupuolelta saakka. Enimmillään sitä on istutettu 1960 - 70-luvuilta lähtien Suomessa satoja tuhansia taimia vuosittain. Kurtturuusulla on rajattu ja rauhoitettu liikkumiselta monet kaupunkien urheilukentät, puistojen ja katujen reunamat. Se on ollut myös suosittu pihojen kasvi, jonka ylläpitoon on sopinut mainiosti suurimittakaavainen alasleikkaus.

Kurtturuusu on levinnyt laajalti istutettujen alueiden ulkopuolellekin luonnonalueiden haitaksi. Tästä syystä sen kasvatusta on meillä kokonaan kielletty vuodesta 2022 alkaen. Samalla kun vanhoista kurtturuusuistutuksista hankkiudutaan eroon, jää kasvien käyttöön ammottava aukko. Millä voimme korvata kiitollisesti ja pitkään kukkivat, vaikeissakin kasvuoloissa menestyvät kurtturuusuistutukset?

Tiesitkö, että kurtturuusua on käytetty jo kauan ruusunjalostuksen emokasvina? Siksi onkin olemassa paljon erilaisia kurtturuusujalosteita, tarhakurtturuusuja. Ne ovat perineet emoltaan monia hyvää ominaisuuksia. Niille on tyypillistä pitkään kestävä kukinta ja terve ja roteva kasvutapa, vaikka ne eivät ihan yhtä kestäviä olekaan kuin alkuperäinen laji. Mikä parasta, monet kurtturuusulajikkeet eivät tee itävää siementä, joten linnut eivät voi levittää niitä ympäristöön. Siemeniä tuottamattomat kurtturuusun lajikkeet sopivat mainiosti Helsingin istutuksissa käytettäväksi jatkossakin, vaikka alkuperäisen lajin käyttö on kielletty. Tietoa siemenettömistä lajikkeista on toistaiseksi vähän, mutta lista karttuu, kun kokemus- ja tutkimustietoa saadaan lisää. Siementä tuottamattomien tarharuusulajikkeiden saatavuus on toistaiseksi rajallista, mutta paranee varmasti jatkossa kysynnän lisääntyessä.

Tarhakurtturuusut ovat usein kestäviä, ja niitä on toisinaan säilynyt vanhoissa puutarhoissa. Vanhojen puutarhojen löydöksiä ei useinkaan ole pystytty tunnistamaan, joten niille on annettu uudet nimet.

Oikealla kuvassa nykyisin kielletty kurturuusu.

Image not found or type unknown

'**Katri Vala**' on helsinkiläinen löytöruusu. Se on voimakaskasvuinen ja vaatimaton kasvupaikan suhteen. Rennohko pensas tekee paljon pitkiä juurivesoja ja kasvaa noin 2 m korkeaksi. Leviäminen juurivesojen avulla on todella voimakasta, joten kasvupaikka tulee valita tarkoin. Kukat ovat suuria, tiheään kerrottuja ja väriltään siniseen vivahtavan vaaleanpunaisia. Voimakkaasti tuoksuva kukinta kestää pitkään.

Image not found or type unknown

'**Marie Bugnet**' on kanadalainen lajike, joka aloittaa kukintansa suhteellisen varhain kesällä. Karmininpunaisista nupuista kehittyvät puhtaanvalkoiset, kerrotut, lempeästi tuoksuvat kukat. Pensas on voimakaskasvuinen, noin 1,2 m korkea. Se ei leviä voimakkaasti.

Image not found or type unknown

'**Pohjolan kuningatar**' on vanha venäläinen lajike 1800-luvun loppupuolelta. Se on kasvutavaltaan siro ja tulee noin 1,5 – 2 m korkeaksi. Kerrannaiset kukat ovat syvän karminin punaiset. Jälkikukinta on vähäistä. Pensas muistuttaa paremmin tunnettua hansaruusua. Se sopii erinomaisesti historiallisiin kohteisiin.

Image not found or type unknown

'**Ritausma**' on latvialainen jaloste 1960-luvulta. Kerrannaiset, suuret ja täyteläiset kermaisen vaaleat kukat punastuvat hemeästi ja tuoksuvat miedosti. Lehdistö on vaaleahko. Pensaankasvutapa on melko tiheä ja voimakas. Korkeus on noin 1,5 m.

Image not found or type unknown

'**Roseaie de I.Hay**' on ranskalainen lajike vuodelta 1901. Suurikokoinen, voimakaskasvuinen pensas kasvaa noin 1,5 – 2 m korkeaksi ja kukkii pitkään. Kerrannaiset kukat ovat suuret, karmininpunaisesta purppuranpunaiseen sekä ihanasti ja voimakkaasti ruusuntuoksuiset. Lehdet

ovat tummanvihreät.

Image not found or type unknown

'**Sointu**' on pitkän jalostustyön tuloksena kehitetty ja testattu suomalainen FinE-lajike. Puolikerrannaiset kukat muodostuvat terttuihin ja ovat väriltään vaaleanpunaiset-valkoiset. Ensimmäinen kukinta on kesä-heinäkuussa ja kukinta toistuu syyskesällä. Pensaas kasvutapa on pyöreä ja tiheä. Se on noin 1,2 m korkea.

Image not found or type unknown

'**Therese Bugnet**' on kanadalainen jaloste vuodelta 1950. Lautasmaiset, tuoksuvat kukat ovat väriltään tummanroosat, noin 8 cm leveät, litteät ja hieman epäsäännöllisen muotoiset. Kukintaa on pienin tauoin koko kesän ajan. Pensas on tiheä ja leveä, noin 1,2 – 2 m korkea. Se tekee juurivesoja vain harvoin.

Hakusanat

[kurturuusu](#), [rosa rugosa](#), [katri vala](#), [Marie Bugnet](#), [Pohjolan kuningatar](#), [Ritausma](#), [Roseraie de I.Hay](#), [Therese Bugnet](#), [Sointu](#)

Image not found or type unknown

